

NOTAT

Dato: 22.09.2020
Arkivkode:
J.postID: 2020205066
Arkivsaksnr: 20/18920

Til:			
Klageutvalget			

Fra: Kommunedirektøren

Vedrørende: Svar fra Kommuneadvokaten til Klageutvalget

Vedrørende offentliggjøring av dokumenter i Klageutvalget – taushetsplikt

Det vises til representanten Halvdan Skards henvendelse av 21. september:

«Jeg viser til notat fra kommuneadvokaten 1. september som tilbakemelding på spørsmål jeg har reist vedrørende taushetsbelagte opplysninger og innsyn. Utvalget sekretær har i e-post 2. september spurt utvalget om dette er tilstrekkelig opplysende eller om det ønskes mer informasjon om taushetsbelagte opplysninger og innsyn.»

Jeg vet ikke om dette samtidig er ment som et svar på utvalgets vedtak under sak 044/20: «For å sikre meroffentlighet bes kommunedirektøren vurdere om saksfremlegget kan være offentlig og sensitiv informasjon legges i vedleggene som unntas offentlighet.»

Hovedparten av notatet omhandler «rettighetsklager». Som eksempler er nevnt manglende oppfyllelse av helsehjelp eller kommunal bolig.

Jeg har ikke trodd at kommunal bolig er en rettighet.

Dessuten stiller jeg meg spørrende til at «det forhold at en søker en slik tjeneste er en taushetsbelagt opplysning». Men for all del, jeg er ikke jurist! Det har imidlertid falt seg slik at jeg har pratet med bekjente, som er jurister, om dette og tilsvarende forhold. Da nevnte jeg at i tillegg at det enkle bekreftelsesbrevet om at en klage er mottatt, rutinemessig blir unntatt offentlighet. Litt uformelt referert var responsen er at det ikke er nok begrunnelse for unntak at det ville være «flaut» for personen om det ble kjent at man har sendt slike brev.

Med forbehold for min manglende kompetanse, vil jeg likevel fundere på om kommuneadvokaten tillegger offentleglova §12a en litt mer omfattende virkning enn teksten tilsier. Der står det at unntaksmuligheten kan brukes dersom det som evt ikke unntas fra innsyn «vil gi eit klart misvisande inntrykk».

I nest siste avsnitt nevner kommuneadvokaten et alternativ dersom Klageutvalget ønsker større åpenhet rundt behandlingen av rettighetsklager. Det er litt uklart for meg nøyaktig hva Kommuneadvokaten mener, men det vil jeg gjerne at vi drøfter.»

Nedenfor følger Kommunedirektøren ved Kommuneadvokaten sin tilbakemelding:

Kommuneadvokaten er bedt om å redegjøre kort for hvilke begrensninger reglene om taushetsplikt setter for offentliggjøring av dokumenter i saker som behandles av Klageutvalget. Dette er en oppsummering av to eposter sendt av advokat Ragna Runsbech 1. og 22. september.

Kjernen i reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13f forutsettes kjent og det gjøres ikke nærmere rede for disse bestemmelsene her. Av størst betydning i denne sammenheng er bestemmelsene i § 13 som slår fast at enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan – dvs. også Klageutvalgets medlemmer – plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det de i forbindelse med tjenesten arbeidet får vite om «noens personlige forhold». Taushetsplikten omfatter også navn og andre personalia hvis slike opplysninger «røper et klientforhold eller andre forhold som må anses som personlige».

Åpenhet og innsyn er viktige forutsetninger for kommunens arbeid, men offentliggjøring av dokumenter må ikke skje i strid med reglene om taushetsplikt. Overholdelse av taushetsplikten er nødvendig blant annet for å sikre den enkeltes personvern og tillit til forvaltningen. Brudd på reglene kan også medføre straffansvar.

Visse sakstyper, som f.eks. helsesaker og saker som gjelder ulike sosiale støtteordninger, vil etter sin art ofte inneholde taushetsbelagte opplysninger om bruker/klient. Det forhold at en person søker slike tjenester vil ofte i seg selv være en taushetsbelagt opplysning, idet det i seg selv kan anses å røpe noe sensitivt om vedkommendes personlige forhold. Søkerens begrunnelse for søknaden og/eller klagen og forvaltningens begrunnelse for avgjørelsen vil i slike saker normalt inneholde opplysninger om personlige forhold som er vernet av reglene om taushetsplikt, og som derfor vil måtte unntas fra innsyn. Dette gjelder uavhengig av om det er snakk om tjenester som brukeren har rett til eller ikke.

Det kan være vanskelig å trekke presise grenser for hvilke opplysninger som er omfattet av taushetsplikten. Ved slike vurderinger bør man ta utgangspunkt i at taushetsplikten omfatter personlige opplysninger «som det med god grunn er vanlig å ville holde for seg selv». Søknad om kommunal bolig er et eksempel på en slik opplysning. Rettledning til offentleglova, kap. 6.2.3.1, gir veiledning for vurderingen. Her påpekes bl.a. at økonomiske forhold som privat gjeld kan omfattes, og at opplysninger om å søke eller motta sosial stønad er omfattet av taushetsplikten.

I slike saker er det også viktig å være oppmerksom på at anonymisering eller sladding av enkelte opplysninger ikke nødvendigvis er tilstrekkelig til å oppfylle taushetsplikten. Man må være bevisst på at kobling av opplysninger samlet kan avsløre hvem saken handler om.

Taushetsplikten gjelder i utgangspunktet konkrete opplysninger, ikke hele dokumenter. Det kan dermed være tilstrekkelig å sladde dokumentene for taushetsbelagte opplysninger før de offentliggjøres. Ved vurderingen av om man skal offentliggjøre slike sladdede dokumenter eller

unnta hele dokumenter fra innsyn, vil utvalget måtte gjøre en vurdering etter offentleglova § 12. Alle tre grunnlag for unntak etter bestemmelsen vil kunne være aktuelle. Hvis sladding fører til at 'restdokumentet' eller dokumentene gir et klart misvisende inntrykk av saken, bør det vurderes om innsyn er i strid med de hensynene som i utgangspunktet begrunner offentlighet.

Det er viktig å skille vurderingen etter offentleglova § 12, som gjelder spørsmål om innsyn i dokument etter at taushetsbelagte opplysninger er fjernet, fra vurderingen av hva som er taushetsbelagte opplysninger som ikke skal offentliggjøres. Offentleglova § 12 regulerer ikke hvilke opplysninger som er taushetsbelagt og derfor skal unntas fra offentlighet etter forvaltningsloven § 13 flg. Og offentleglova § 13. Det kan ikke gis innsyn eller merinnsyn i taushetsbelagte opplysninger. Men hvis det lages gode og sikre rutiner for at alle taushetsbelagte opplysninger unntas, og resterende opplysninger i dokumentet eller dokumenter i saken gir et riktig bilde av denne, er det ingen grunn til å benytte unntaket for hele dokumenter i offentleglova § 12.

Det er selvsagt intet til hinder for at Klageutvalget utformer sine vedtak på en slik måte at disse avgjørelsene i sin helhet kan offentliggjøres, dersom det er ønskelig. Da må selve avgjørelsen ikke inneholde taushetsbelagte opplysninger.
